

บันทึกข้อความ

กกท.ยบ.ทหาร
เลขรับ... ๓๕๐
วันที่... ๒๗ ส.ค. ๖๓
เวลา... ๑๐/๓๑

ส่วนราชการ กจท.ยบ.ทหาร (แผนกควบคุมฯ โทรทหาร ๕๘๕๑๑๖๕)

ที่ กท ๐๓๑๕.๔/๑๓๓ วันที่ ๒๗ มี.ค.๖๓

เรื่อง ขอส่งคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ลงประกาศในเว็บไซต์

เสนอ กกล.ยบ.ทหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

กจท.ยบ.ทหาร ขอส่งคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เพื่อให้ กกล.ยบ.ทหาร ดำเนินการลงประกาศในเว็บไซต์ ของ ยบ.ทหาร และเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร บก.ทท. www.rtarf.mi.th รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
จึงเสนอมาเพื่อกรุณาดำเนินการต่อไป

พ.อ.

(สุทัศน์ มานะกิจ)
ผอ.กจท.ยบ.ทหาร

สน.จก.ยบ.ทหาร
เลขรับ..... ๑๑๓๕
วันที่..... ๑๗ ส.ค. ๖๓
เวลา..... ๐๙/๐๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กจท.ยบ.ทหาร (แผนกควบคุมฯ โทร. ๐๒ ๙๖๓ ๖๐๔๙ โทรทหาร ๕๘๕๑๖๕)

ที่ กท ๐๓๑๕.๔ ๑ ๓๐ วันที่ ๑๕ มี.ค.๖๓

เรื่อง ขออนุมัติคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมของ ยบ.ทหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

เรียน จก.ยบ.ทหาร

อ้างถึง หนังสือ กคจ.ยบ.ทหาร ที่ ต่อ กคจ.ยบ.ทหาร เลขรับ ๑๘๙/๖๓ ลง ๒๗ ม.ค.๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ยบ.ทหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

๑. กจท.ยบ.ทหาร ขออนุมัติคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ยบ.ทหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ผบ.ทสส. ได้กรุณาลงนามในคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการใน บก.ทท. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ และอนุมัติแจกจ่ายคำรับรองการปฏิบัติราชการฯ ให้ส่วนราชการใน บก.ทท. ยึดถือและปฏิบัติต่อไป รายละเอียดตามอ้างถึง ๑

๒.๒ กจท.ยบ.ทหาร เป็นหน่วยรับผิดชอบตัวชี้วัดที่ ๔ “ระดับความสำเร็จของการดำเนินการด้านหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความโปร่งใสและวัฒนธรรมคุณธรรมของส่วนราชการ บก.ทท.” ซึ่งต้องดำเนินการให้ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินการด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของส่วนราชการใน บก.ทท. ภายใต้รหัส ๐๑๗, ๐๑๘, ๐๑๙, ๐๒๐, ๐๔๐, ๐๔๑, ๐๔๒ และ ๐๔๓ ทั้งนี้ การดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม, มาตรการป้องกันการรับสินบน และมาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต โดยจะต้องดำเนินการจัดทำคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับการชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่า ยบ.ทหาร เป็นหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรม โปร่งใสตรวจสอบได้ ซึ่ง นชต.ยบ.ทหาร ได้ร่วมพิจารณาทบทวนการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของ ยบ.ทหาร และได้สรุปข้อมูลจัดทำเป็นคู่มือฯ เพื่อให้ปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๓. ข้อเสนอ เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ อนุมัติคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมของ ยบ.ทหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ตามข้อ ๑

๓.๒ ให้ กจท. ...

๓.๒ ให้ กจท.ยบ.ทหาร ดำเนินการจัดพิมพ์และแจกจ่ายให้ นขต.ยบ.ทหาร เพื่อยึดถือเป็น
แนวทางในการปฏิบัติราชการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา หากเห็นสมควรกรุณาอนุมัติตามข้อ ๓

พ.อ.

(สุทัศน์ มานะกิจ)

ผอ.กจท.ยบ.ทหาร

- อนุมัติตามข้อ ๓

พล.ท.

จก.ยบ.ทหาร

๑๗ มี.ค.๖๓

พล.ต.

รอง จก.ยบ.ทหาร (๒)

๑๕ มี.ค.๖๓

พล.ต.

รอง จก.ยบ.ทหาร (๑)

๑๗ มี.ค.๖๓

คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการชดกันระหว่าง

ผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

จัดทำโดย
กองจัดหา
กรมยุทธบริการทหาร
ประจำปี ๒๕๖๓

คำนำ

“งานราชการนั้น คืองานของแผ่นดิน ข้าราชการจึงต้องสำเหนียก ตระหนักอยู่ตลอดเวลา ถึงฐานะและหน้าที่ของตน แล้วตั้งใจปฏิบัติงานทุกอย่าง โดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตเที่ยงตรง และด้วยความมีสติยั้งคิด รู้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด สิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดควรงดเว้น เพื่อให้งานที่ทำปราศจากโทษเสียหาย และบังเกิดผลประโยชน์ที่แท้ คือความเจริญมั่นคงของประเทศชาติและประชาชน” ซึ่งเป็นพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนทุกตำแหน่งจะต้องปฏิบัติงานราชการโดยคำนึงถึงความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ และจะต้องไม่เห็นผลประโยชน์ของตนหรือบำเหน็จรางวัลเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือของชาติ แต่ตลอดระยะเวลาการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ย่อมเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ได้เสมอ

กรมยุทธบริการทหาร ตระหนักถึงความสำคัญของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) จึงได้จัดทำ “คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ของกรมยุทธบริการทหาร” เพื่อใช้เป็นแนวทางขจัดปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ซึ่งเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายใน กรมยุทธบริการทหาร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อข้าราชการในสังกัดทุกท่าน

กรมยุทธบริการทหาร

มีนาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

หน้า

คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม.....๓
(Conflict of interest) ของกรมยุทธบริการทหาร

ความหมายของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม..... ๓
(Conflict of interest)

ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน.....๔
และประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม.....๕
(Conflict of interest)

แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม.....๗
(Conflict of interest) ของกรมยุทธบริการทหาร

๑. แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัว.....๗
และประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

๒. แนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา.....๘
ตลอดจนการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่กรมยุทธบริการทหาร

๓. การตรวจสอบการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม.....๑๐
(Conflict of interest)

การแจ้งข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน.....๑๑
และประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

บรรณานุกรม.....๑๒

บทนำ

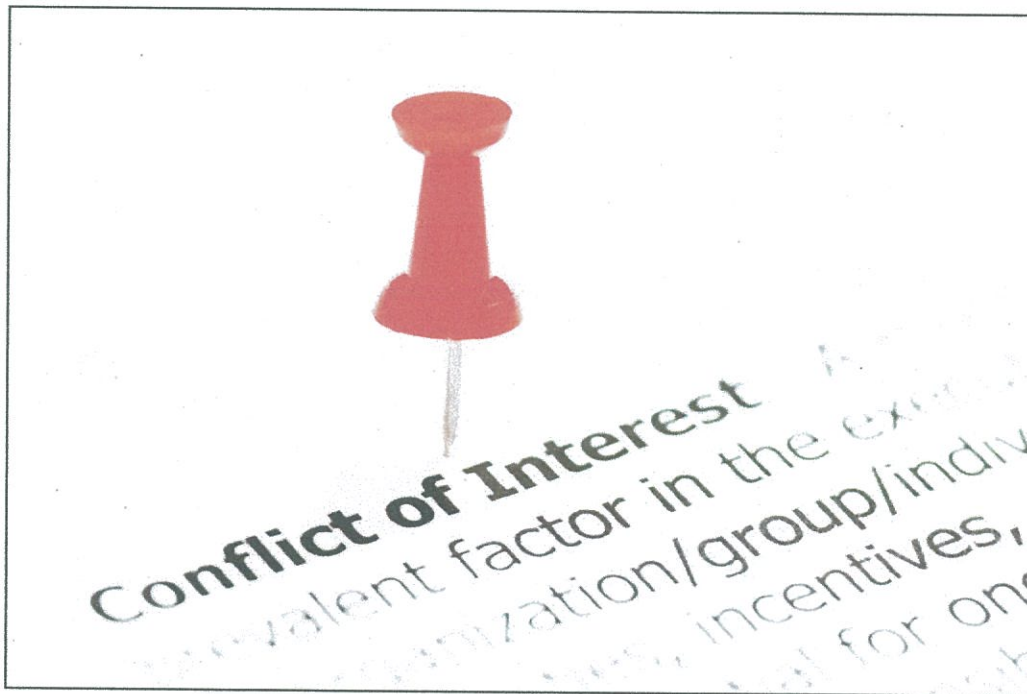
“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)” เป็นเรื่องสำคัญในการปฏิบัติงานราชการ อันเนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท มีใจความดังนี้ “งานราชการนั้น คืองานของแผ่นดิน ข้าราชการจึงต้องสำเหนียก ตระหนักอยู่ตลอดเวลา ถึงฐานะและหน้าที่ของตน แล้วตั้งใจ ปฏิบัติงานทุกอย่างโดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตเที่ยงตรง และด้วยความมี สติยั้งคิด รู้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด สิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดควรงดเว้น เพื่อให้งานที่ทำปราศจากโทษ เสียหาย และบังเกิดผลประโยชน์ที่แท้ คือความเจริญมั่นคงของประเทศชาติและประชาชน”^๑ และในปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ มีใจความดังนี้ “งานราชการนั้น เป็นงานส่วนรวมมีผลเกี่ยวเนื่องถึง ประโยชน์ของบ้านเมือง และประชาชนทุกคน ผู้ปฏิบัติบริหารงานราชการจึงต้องคำนึงถึง ความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ อย่างนี้ถึงบำเหน็จรางวัลหรือประโยชน์เฉพาะตนให้มากนัก มิฉะนั้นงานในหน้าที่จะบกพร่อง เกิดผลเสียหายแก่ตน แก่งานส่วนรวมของชาติได้ ขอให้ถือว่าการ ทำงานในหน้าที่ได้สำเร็จสมบูรณ์ เป็นทั้งรางวัลและประโยชน์อันประเสริฐสุด เพราะจะทำให้ ประเทศชาติและประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขและมั่นคง”^๒ จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า “งานราชการเป็นงานสำคัญเป็นงานส่วนรวมหรือ ของชาติซึ่งข้าราชการทุกคนทุกตำแหน่งจะต้องปฏิบัติงานราชการ โดยต้องคำนึงถึง ความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ และจะต้องไม่เห็นผลประโยชน์ของตนหรือบำเหน็จรางวัลเป็น สิ่งสำคัญมากกว่าผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือของชาติ”

ทั้งนี้ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) จะปรากฏตามพระราชบัญญัติ กฎหมาย ประกาศ หรือระเบียบต่าง ๆ เช่น รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๑๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ ๒ การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๑๐๐ - ๑๐๓ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับ ของขวัญของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ.๒๕๔๔ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เป็นต้น

^๑ พระบรมราโชวาท วันข้าราชการพลเรือน. (ม.ป.ป.). {ออนไลน์} เข้าถึงได้จาก http://iad.dopa.go.th/civil_service_day/index.html (วันที่ค้นข้อมูล : ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖).

^๒ อ้างแล้ว.

ดังนั้น กรมยุทธบริการทหาร ตระหนักถึงความสำคัญของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมของกรมยุทธบริการทหาร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงได้จัดทำ “คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ของกรมยุทธบริการทหาร” เพื่อเป็นแนวทางขจัดปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) อันจะนำไปสู่การคอร์รัปชัน (Corruption) การทุจริตหรือฉ้อราษฎร์บังหลวง ซึ่ง “คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ของกรมยุทธบริการทหาร” เป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายในกรมยุทธบริการทหาร

**คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)
ของกรมยุทธบริการทหาร**

“คู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ของกรมยุทธบริการทหาร” เป็นแนวทางขจัดปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) อันจะนำไปสู่การคอร์รัปชัน (Corruption) การทุจริตหรือฉ้อราษฎร์บังหลวง ซึ่งเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายในกรมยุทธบริการทหาร

ความหมายของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

คำว่า “Conflict of interest”^๓ มีการแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล ประโยชน์ทับซ้อนหรือผลประโยชน์ทับซ้อน ผลประโยชน์ขัดกันหรือผลประโยชน์ขัดแย้ง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม^๔ เป็นต้น ซึ่งในที่นี้ กรมยุทธบริการทหาร เรียก Conflict of interest (COI) ว่า “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม” เพื่อให้สอดคล้องกับ ระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยประมวลจริยธรรม ในข้อ ๕.๕ การพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน^๕ และจะได้เกิดความเข้าใจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

“การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม” หมายถึง สภาวะการณ์ สถานการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องใช้ดุลยพินิจ ปฏิบัติหน้าที่ หรือการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามอำนาจหน้าที่เพื่อส่วนรวม เพื่อหน่วยงาน หรือเพื่อองค์กร แต่ตนเองมีผลประโยชน์ส่วนตนเกี่ยวข้องอยู่ในเรื่องนั้น ๆ^๖ กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่า

^๓ ศาสตราจารย์ ดร.กำชัย จงจักรพันธ์. (๒๕๕๕). การขัดกันแห่งผลประโยชน์และมาตรา ๑๐๐ พ.ร.บ. ป.ป.ช. หน้า ๒๗ - ๒๘.

^๔ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (๒๕๕๒). การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest).

^๕ ระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๕.๕ การพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

^๖ อ้างแล้ว. หน้า ๓๕.

ของส่วนรวม ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การรับสินบน การจ่ายเงินใต้โต๊ะ การจ่ายเงินค่าตอบแทน เพื่อให้ตนเองเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันต้องนึกถึงผลประโยชน์สาธารณะ แต่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องเป็นหลัก^๓ ตัวอย่างของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม เช่น พันเอก ก เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุของกรม ก ได้ดำเนินการจัดส่งขอบเขตและรายละเอียดของการซื้อคอมพิวเตอร์ให้แก่บริษัท ข จำกัด เพื่อให้บริษัท ข จำกัดดำเนินการจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าสำหรับการยื่นเอกสารสอบราคาการซื้อคอมพิวเตอร์ และ พันเอก ก ดำเนินการประกาศสอบราคาการซื้อคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดระยะเวลาการยื่นของสอบราคาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ พันเอก ก จัดเตรียมเอกสารการสอบราคาล่าช้าเพื่อช่วยให้บริษัท ข จำกัดเป็นผู้ชนะการสอบราคาครั้งนี้ เนื่องจากผู้เสนอราคารายอื่นดำเนินการจัดเตรียมเอกสารไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศสอบราคาดังกล่าว ทั้งนี้ บริษัท ข จำกัด ได้มอบตัวเครื่องบินพร้อมแพ็คเกจการท่องเที่ยวในต่างประเทศให้ พันเอก ก ตามที่ พันเอก ก เรียกร้องในการช่วยเหลือครั้งนี้

ทั้งนี้ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ส่วนรวมอาจจะนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่ก็ได้ โดยส่วนให้ถ้าไม่จัดการควบคุมการขัดกันแห่งผลประโยชน์ให้ดี ความไม่เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่จะเกิดขึ้น และอาจจะนำไปสู่ความเสียหายหรือเสียประโยชน์ของส่วนรวม และนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันในที่สุด ดังนั้น วิธีการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันจึงต้องจัดการกับปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม^๔

ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหาการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)^๕ ได้แก่

๑. บุคคลดำรงตำแหน่งของรัฐที่ต้องรับผิดชอบต่อประโยชน์ส่วนรวม (ประโยชน์สาธารณะ) เช่น พันเอก ก เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุของกรม ก มีอำนาจหน้าที่จัดซื้อพัสดุคอมพิวเตอร์ของกรม ซึ่งมีหน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของกรม คือ ซื้อสินค้าที่มีคุณภาพดีและราคาประหยัด

^๓ อ้างแล้ว. หน้า ๓

^๔ อ้างแล้ว. หน้า ๔๑ - ๔๒

^๕ อ้างแล้ว. หน้า ๔๕ - ๖๗

๒. เกิดภาวะผลประโยชน์ส่วนตน^{๑๐} เข้ามาแทรกแซงการตัดสินใจหรือการใช้ดุลยพินิจ เช่น บริษัท ค จำกัด มีนาง ค เป็นกรรมการผู้จัดการ ซึ่งเป็นภรรยาของ พันเอก ก ที่ต้องทำสัญญาซื้อขายกับกรม ก

๓. เกิดการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จากกรณีตัวอย่าง ๑ - ๒ พันเอก ก จึงตัดสินใจทำสัญญาซื้อขายพัสดุคอมพิวเตอร์กับบริษัท ค จำกัด

ทั้งนี้ หากไม่มีประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องก็จะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมโดยสภาพอยู่แล้ว

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม^{๑๑} มีหลากหลายรูปแบบ เช่น

๑. การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์

การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์อื่นใดที่เกินความเหมาะสม อาจส่งผลต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งการรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์อื่นใดมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การลดราคาของที่ซื้อ การมอบตั๋วหนัง - ตั๋วพาหนะเดินทาง การเลี้ยงอาหารอย่างฟุ่มเฟือย ตลอดจนความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อผู้รับของขวัญ และทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญ

ตัวอย่างที่ ๑ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับชุดครีว ราคาเกินกว่า ๓,๐๐๐ บาท จากห้างหุ้นส่วน ก จำกัด เมื่อห้างหุ้นส่วน ก จำกัด ต้องเข้ามาทำการจัดซื้อพัสดุสำนักงาน เจ้าหน้าที่พัสดุก็ช่วยเหลือให้ห้างหุ้นส่วน ก จำกัด ได้รับการทำข้อตกลงการจ้าง เนื่องจากต้องตอบแทนห้างหุ้นส่วน ก จำกัด ที่เคยให้ชุดเครื่องครีวแก่ตน

ตัวอย่างที่ ๒ นาย ก เจ้าของห้างหุ้นส่วน ก จำกัด เข้ามาพบคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเพื่อให้ช่วยตรวจรับพัสดุโดยไม่จำเป็นต้องดูพัสดุที่จะต้องจัดส่ง โดยคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้เรียกร้องให้ตอบแทนเหมือนที่ผู้รับจ้างรายอื่นได้ดำเนินการ ดังนั้น นาย ก จึงให้ตัวเครื่องบินทัวร์ยุโรปเป็นการตอบแทนคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่ช่วยดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้แก่ตน ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

^{๑๐} “ประโยชน์ส่วนตน” ไม่เป็นเพียงประโยชน์ในเชิงทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงประโยชน์อื่นใด (เช่น ตำแหน่งหน้าที่ เกียรติ เป็นต้น) ซึ่ง มีผลกระทบต่อภารกิจ การใช้อำนาจ การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลนั้น ซึ่งต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป ทั้งนี้ประโยชน์ส่วนตนจะต้องมีขนาด จำนวน หรือลักษณะที่มากหรือมีสาระสำคัญเพียงพอที่จะทำให้บุคคลนั้นเกิดอคติ มีความไม่เป็นกลางในการใช้อำนาจปฏิบัติหน้าที่หรือ การกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งปัญหานี้เป็นข้อเท็จจริงรายละเอียดที่จะต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป (อ้างในศาสตราจารย์ ดร.กำชัย จงจักรพันธ์. (๒๕๕๕). การขัดกันแห่งผลประโยชน์และมาตรา ๑๐๐ พ.ร.บ. ป.ป.ช. หน้า ๕๔ - ๕๖

^{๑๑} อ้างแล้ว. หน้า ๘ - ๓๗

เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางราชการ แต่ไปเรียกผลประโยชน์จากประชาชน เพื่อเป็นค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ

๒. การทำธุรกิจกับตัวเอง

การทำธุรกิจกับตัวเอง คือ การหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง จากตำแหน่งหน้าที่ อันเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเองหรือพวกพ้อง

ตัวอย่าง พันเอก ข เป็นนายทหารระดับสูงของกรม ก ช่วยเจรจากับหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ ให้ทำสัญญาเช่ารถไปสัมมนาและดูงานกับบริษัท ข จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทของเครือญาติ พันเอก ข การกระทำดังกล่าวถือว่าการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เพราะเป็นการใช้อำนาจตำแหน่งหน้าที่ แต่กลับคำนึงถึงผลประโยชน์ของญาติมาเป็นคู่สัญญา

๓. การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting)

ตัวอย่าง นาย ก เป็นผู้รับบริการจากกรม ก ได้เดินทางเข้ามาติดต่อเพื่อยื่นทำเอกสารในการสอบราคาซื้อคอมพิวเตอร์ที่กรม ก ตามที่ได้ประกาศสอบราคาซื้อไว้ แต่เนื่องจากติดปัญหาบางประการ ซึ่งนาย ก รู้ว่า พันเอก ก เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุของกรม ก ได้เปิดบริษัทรับจัดทำเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้ยื่นเป็นเอกสารสอบจากหน่วยงานของรัฐ นาย ก จึงติดต่อให้ พันเอก ก ช่วยจัดทำเอกสารในการสอบราคาซื้อคอมพิวเตอร์ ซึ่งการกระทำดังกล่าว ถือว่าการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เบียดบังเวลาและขาดการทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ประชาชนสูญเสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับ ซึ่งในเวลาปฏิบัติงานก็จะเลือกปฏิบัติให้บริการเฉพาะรายที่ตนเองได้รับประโยชน์ก่อนประชาชนทั่วไปด้วย

๔. การรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information)

การรู้ข้อมูลภายใน คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้ข้อมูลลับของทางการ นำข้อมูลดังกล่าวไปเปิดเผยเพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือผลประโยชน์อื่น ๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องและแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น

ตัวอย่าง พันเอก ก เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกรม ก ได้นัดคุยกับนาย ข เจ้าของบริษัท ข จำกัด ซึ่งเป็นญาติกับ พันเอก ก โดย พันเอก ก ได้บอกข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดราคาซื้อคอมพิวเตอร์ของกรม ก โดย พันเอก ก ส่งรายละเอียดและขอบเขตของการจัดซื้อคอมพิวเตอร์ครั้งนี้ไปให้นาย ข เพื่อเตรียมเอกสารการเข้ายื่นประกวดราคา และ พันเอก ก จะให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุปิดประกาศให้ช้า เพื่อให้บริษัทอื่นไม่สามารถเตรียมเอกสารได้ทัน ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือว่าการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้นำความลับมาเปิดเผยให้กับพวกพ้องแทนที่การประกวดราคาจะเป็นการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ถือเป็นการทำให้รัฐเสียประโยชน์ ไม่ได้ของในราคาที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อราชการ นอกจากนี้ยังใช้อำนาจหน้าที่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาประกาศการประกวดราคาล่าช้าเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้องด้วย

แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ของกรมยุทธบริการทหาร

๑. แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

๑.๑ การไม่อยู่ในสถานการณ์การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เสียตั้งแต่ต้น คือ การหลีกเลี่ยงสถานการณ์การขัดกันแห่งผลประโยชน์ ถ้าสามารถหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งเป็นวิธีการรับมือการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่ดีที่สุด เช่น พันเอก ก ไม่พียงให้บริษัทของภรรยาประมูลการก่อสร้างอาคารในกรมที่ตนกำกับดูแลอยู่ หรือ พันเอก ก ไม่พียงรับหน้าที่เป็นคณะกรรมการในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง หากภรรยาของ พันเอก ก ประสงค์จะสมัครเข้าร่วมเป็นผู้ประมูลการก่อสร้างในขณะที่ พันเอก ก เป็นคณะกรรมการในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

๑.๒ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยง หรือไม่ทราบ หรือไม่ได้ตระหนัก ตั้งแต่เบื้องต้นว่าตนตกอยู่ในสถานการณ์การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้น ผู้มีอำนาจหน้าที่ควรหยุดดำเนินการและไม่ร่วมพิจารณา วินิจฉัย หรือลงมติในประเด็นที่มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์นั้น ถ้าสามารถกระทำได้โดยไม่เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวม เช่น กรม ก ได้แต่งตั้งให้ พันเอก ก เป็นกรรมการดำเนินการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ เมื่อถึงเวลาพิจารณาคุณสมบัติของห้างหุ้นส่วน ข จำกัด ซึ่งห้างหุ้นส่วนดังกล่าวเป็นของภรรยา พันเอก ก ดังนั้น พันเอก ก พึงออกจากห้องประชุมไม่ร่วมพิจารณา วินิจฉัย และลงมติในการอนุมัติหรือไม่อนุมัติจัดซื้อดังกล่าว และต้องไม่กระทำการใด ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจอย่างอิสระของกรรมการอื่น ๆ

๑.๓ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมได้ (ผู้มีผลประโยชน์ขัดแย้ง อาจอยู่ในสถานการณ์ที่เหมาะสมหรือจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้) เช่น พันเอก ก เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุของกรม ก และไม่แน่ใจว่าในสถานการณ์เช่นนั้นควรดำเนินการอย่างไร หรือควรร่วมพิจารณาวินิจฉัยลงมติหรือไม่ อย่างไร ดังนั้นผู้มีอำนาจหน้าที่ควรต้องแจ้งประกาศหรือเปิดเผยข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไป หรือต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใสเป็นไปตามระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๕ (๕.๘ และ ๕.๙)^{๑๒} และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะดำเนินการประการใดต่อไป

๑.๔ ในกรณีที่ต้องพิจารณา วินิจฉัย ลงมติในเรื่องที่มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ให้พิจารณา วินิจฉัย ลงมติไปโดยยึดหลักเหตุผล โปร่งใส เปิดเผย สามารถอธิบายได้และพร้อมตอบคำถามข้อสงสัยแก่สาธารณะ

^{๑๒} ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๕๑

ข้อ ๕.๘ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน โดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงภายใต้กรอบของกฎหมาย

ข้อ ๕.๙ การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

๒. แนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตลอดจนการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่กรมยุทธบริการทหาร

กรมยุทธบริการทหาร ตระหนักถึงความสำคัญของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จึงวางแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา^{๓๓} ตลอดจนการให้หรือรับของขวัญ^{๓๔} ของเจ้าหน้าที่กรมยุทธบริการทหาร เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ^{๓๕} และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี^{๓๖} เนื่องจากการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตลอดจนการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นพฤติกรรมที่มีแนวโน้มก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม และเป็นแนวปฏิบัติสำหรับกำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร เรื่องดังกล่าว จึงมีการกำหนดรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ห้ามมิให้กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลภายนอกหรือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามที่กรมยุทธบริการทหาร กำหนดไว้

๒.๒ กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ดังนี้

๒.๒.๑ รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสม ตามฐานานุรูป

๒.๒.๒ รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

^{๓๓}“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้แก่กันโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันเป็นสิ่งสมควร

ทั้งนี้ “ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรมหรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

^{๓๔}“ของขวัญ” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้ให้แก่กันเพื่ออวยชัยไมตรี และให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นรางวัล ให้โดยเสน่หาหรือเพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษที่มีสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือการให้สิทธิพิเศษในการได้รับบริการหรือความบันเทิงตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

^{๓๕}ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๑๘ ก หน้า ๑๘ - ๒๐) เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๓ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๓๖}ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (เล่ม ๑๑๘ ตอนที่พิเศษ ๑๐๔ ง หน้า ๖ - ๑๑) เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๒.๓ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มีได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่า ๓,๐๐๐ บาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ผู้ยื่นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้กำลังพลผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้กำลังพลผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้กรมยุทธบริการทหาร โดยทันที

๒.๔ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ ซึ่งกำลังพลของกองบัญชาการกองทัพไทยได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการโดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้กำลังพลของกองบัญชาการกองทัพไทยผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของกองบัญชาการกองทัพไทยโดยเร็ว เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้ถือว่ากำลังพลของกองบัญชาการกองทัพไทยผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ผู้ได้รับทรัพย์สินไว้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน เพื่อดำเนินการในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

๒.๕ กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร จะให้ของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้บังคับบัญชา^{๑๗} หรือบุคคลในครอบครัว^{๑๘} ของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากโดยธรรมจรรยาหรือกรณีปกติประเพณีนิยม^{๑๙} ไม่ได้ ทั้งนี้กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร จะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือใช้เงินสวัสดิการใด ๆ เพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาไม่ว่ากรณีใด ๆ ไม่ได้

๒.๖ ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตน รับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากกำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชาไม่ได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕ ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

^{๑๗}“ผู้บังคับบัญชา” ให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงานที่แบ่งเป็นการภายในของหน่วยงานภาครัฐ และผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าและได้รับมอบหมายให้มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลด้วย

^{๑๘}“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส บุตร บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

^{๑๙}“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

๒.๗ กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร จะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของกำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ไม่ได้ ถ้ามิใช่เป็นการรับของขวัญตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

๒.๘ กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร จะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของกำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ได้เฉพาะกรณีการรับของขวัญที่ให้แก่กันตามปกติประเพณีนิยม และของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดนั้นมียุทธภัณฑ์หรือมูลค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

๒.๙ ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวของกำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร รับของขวัญแล้ว กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ทราบในภายหลังว่าเป็นการรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยฝ่าฝืนตามที่กรมยุทธบริการทหาร กำหนด ให้กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ปฏิบัติตามข้อ ๔

๒.๑๐ ในกรณีที่กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร จงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญหรือรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยฝ่าฝืนตามที่กรมยุทธบริการทหารกำหนด ให้ถือว่ากำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ดำเนินการให้มีการลงโทษทางวินัยแก่กำลังพลของกรมยุทธบริการทหาร

๓. การตรวจสอบการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

กรมยุทธบริการทหาร ใช้แนวทางการตรวจสอบการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ให้สอดคล้องกับโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ตามแนวทางสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) และกรมบัญชีกลางที่กำหนดไว้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ เจ้าหน้าที่ (สำนัก/กอง หรือเทียบเท่า) ที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จัดทำหนังสือรับรองการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ตามแบบที่กองบัญชาการกองทัพไทยกำหนด และส่งให้ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

๓.๒ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร กองบัญชาการกองทัพไทยดำเนินการ เผยแพร่หนังสือรับรองฯ ทางอินทราเน็ต (Intranet) ของ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย และส่งหนังสือรับรองฯ ให้ สำนักงานตรวจสอบภายในทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

๓.๓ สำนักงานตรวจสอบภายในทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ตรวจสอบการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ตามหนังสือรับรองฯ และรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้บัญชาการทหารสูงสุด เพื่อกรณาทราบต่อไป

๓.๔ สำนักงานเจรทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ตรวจสอบการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ตามขั้นตอนการปฏิบัติของส่วนราชการ และรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้บัญชาการทหารสูงสุด เพื่อกรณาทราบต่อไป

การแจ้งข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรม การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest)

เมื่อท่านพบเห็นพฤติกรรม การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest) ภายในกรมยุทธบริการทหาร สามารถแจ้งข้อร้องเรียนได้ที่ กองจัดหา กรมยุทธบริการทหาร ชั้น ๗ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๕ ๑๐๖๙

บรรณานุกรม

หนังสือ

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การ
รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓
ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๑๘ ก หน้า ๑๘ - ๒๐. ๒๕๔๓.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.
๒๕๔๔ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๑๐๔ ง หน้า ๖ - ๑๑. ๒๕๔๔.

ระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ.๒๕๕๑ ศาสตราจารย์ ดร.กำชัย
จงจักรพันธ์. การขัดกันแห่งผลประโยชน์และมาตรา ๑๐๐ พ.ร.บ. ป.ป.ช. ๒๕๕๕

ภาคผนวก

ผนวก ก

ระเบียบกระทรวงกลาโหม

ว่าด้วยประมวลจริยธรรม

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีประมวลจริยธรรมของกระทรวงกลาโหมเป็นมาตรฐาน ความประพฤติและเป็นหลักปฏิบัติ ให้เกิดการปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ ซึ่งบัญญัติ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ละประเภท จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยประมวลจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ คำสั่ง หลักเกณฑ์อื่นใด ในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

๔.๑ “ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ

๔.๒ “ข้าราชการกระทรวงกลาโหม” หมายความว่า ข้าราชการทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร และหมายความรวมถึง ข้าราชการพลเรือนกลาโหม ทหารกองประจำการ นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม เจ้าหน้าที่ทางทหาร พนักงานราชการ ลูกจ้าง ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และบุคคลที่ทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

๗๗๑

ข้อ ๕ ข้าราชการกระทรวงกลาโหมจักต้องยึดถือ และปฏิบัติตามค่านิยมหลักของ
มาตรฐานจรรยาบรรณ ๑๔ ประการ ดังนี้

๕.๑ การเชิดชูและรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชาภาพแห่งพระมหากษัตริย์เจ้า
๕.๒ การพิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์
๕.๓ การรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

๕.๔ การพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
๕.๕ การพิทักษ์และรักษาผลประโยชน์ของชาติ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม
มากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๕.๖ การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม และถูกกฎหมาย
๕.๗ การให้การช่วยเหลือแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และ
ไม่เลือกปฏิบัติ

๕.๘ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน โดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงภายใต้กรอบ
ของกฎหมาย
๕.๙ การยึดมั่นในคุณธรรม และจรรยาบรรณ

๕.๑๐ การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
๕.๑๑ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน และมีคุณภาพโปร่งใส
ตรวจสอบได้

๕.๑๒ การยึดมั่นในระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และแบบธรรมเนียมของทหาร
อย่างเคร่งครัด

๕.๑๓ การเชิดชูและรักษาไว้ซึ่ง เกียรติยศ เกียรติศักดิ์ ของทหาร
๕.๑๔ การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา และการปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด
ทั้งการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยความยุติธรรม

ข้อ ๖ ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ และปลูกฝังให้ข้าราชการ
กระทรวงกลาโหมที่ปกครองอยู่นั้นรับทราบและยึดถือปฏิบัติตามค่านิยมหลักของมาตรฐานจรรยาบรรณ
อย่างเคร่งครัด

ข้อ ๗ การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามค่านิยมหลักของมาตรฐานจรรยาบรรณในระเบียบนี้ ถือเป็น
การกระทำผิดวินัย จักต้องรับโทษหรือรับทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร หรือแบบธรรมเนียม
ของข้าราชการกระทรวงกลาโหมประเภทนั้น ๆ

๓๖๒

ข้อ ๘ หากข้าราชการกระทรวงกลาโหมที่ถูกลงโทษ หรือทัณฑ์ ด้วยเหตุแห่งการฝ่าฝืน
ค่านิยมหลักของมาตรฐานจรรยาบรรณ เห็นว่าไม่เป็นไปด้วยความเหมาะสม เป็นธรรม สามารถร้องทุกข์
หรืออุทธรณ์ได้ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร แบบธรรมเนียม หรือวิธีการที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ข้อ ๙ ให้ส่วนราชการรายงานผลการปฏิบัติตามระเบียบนี้ถึงปลัดกระทรวงกลาโหม
ภายในวันที่ ๓๐ กันยายนของทุกปี โดยจัดทำบัญชีรายชื่อของผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนค่านิยมหลักของ
มาตรฐานจรรยาบรรณ เหตุแห่งการฝ่าฝืน และการลงโทษหรือการลงทัณฑ์ทางวินัยที่ได้รับ

ข้อ ๑๐ ให้ปลัดกระทรวงกลาโหมรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(ลงชื่อ) สมชาย วงศ์สวัสดิ์

(นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

หมายเหตุ :- หลักการและเหตุผลในการประกาศใช้ระเบียบนี้ เพราะ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ ซึ่งบัญญัติให้มีมาตรฐานทางจรรยาบรรณของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท โดยให้มีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ โดยให้
ถือว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจรรยาบรรณเป็นการกระทำผิดทางวินัย จึงจำเป็นต้อง
ออกระเบียบฉบับนี้

ผนวก ข

เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๑๘ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้ โดยธรรมจรรยา ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้อำนาจในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้อำนาจตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ดังต่อไปนี้

(๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะ

(๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ ๖ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวนั้นไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันที

ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างอื่นที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานหรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ และกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอนไว้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

หน้า ๒๐
เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๑๘ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

โอกาส อรุณินท์

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ผนวก ค

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
พ.ศ.๒๕๕๔

โดยที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการให้ของขวัญและรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้หลายครั้ง เพื่อเป็นการเสริมสร้างค่านิยมให้เกิดการประหยัด มิให้มีการเบียดเบียนข้าราชการโดยไม่จำเป็นและสร้างทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากมีการแข่งขันกันให้ของขวัญในราคาแพง ทั้งยังเป็นช่องทางให้เกิดการประพฤติมิชอบอื่นๆในวงราชการอีกด้วย และในการกำหนดจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่างๆก็มีการกำหนดในเรื่องทำนองเดียวกัน ประกอบกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ประกาศ กำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ฉะนั้น จึงสมควรรวบรวมมาตรการเหล่านั้นและกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ของขวัญและรับของขวัญไว้เป็นการถาวร มีมาตรฐานอย่างเดียวกัน และมีความชัดเจนเพื่อเสริมมาตรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้เป็นผลอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ได้กำหนดไว้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๕๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"ของขวัญ" หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออภัยไมตรี และให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้เป็นรางวัล ให้โดยเล่นหรือเพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคา ทรัพย์สินหรือการให้สิทธิพิเศษในการได้รับบริการหรือความบันเทิงตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

"ปกติประเพณีนิยม" หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ

หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐทุกระดับทั้งในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ

"เจ้าหน้าที่ของรัฐ" หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

"ผู้บังคับบัญชา" ให้ความหมายรวมถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงานที่แบ่งเป็นการภายในของหน่วยงานของรัฐ และผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าและได้รับมอบหมายให้มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลด้วย

"บุคคลในครอบครัว" หมายความว่า คู่สมรส บุตร บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดา มารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ใช้บังคับกับกรณีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากการปฏิบัติประเพณีนิยมที่มีการให้ของขวัญแก่กันมิได้

การให้ของขวัญตามปกติประเพณีตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญที่มีราคาหรือมูลค่าเกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือใช้เงินสวัสดิการใดๆ เพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาไม่ว่ากรณีใดๆ มิได้

ข้อ ๖ ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชามิได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕

ข้อ ๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ ถ้ามิใช่เป็นการรับของขวัญตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ผู้มาติดต่องานหรือผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น การขอใบรับ รอง การขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือการร้องเรียน เป็นต้น

(๒) ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ เช่น การ จัดซื้อจัดจ้าง หรือการได้รับสัมปทาน เป็นต้น

(๓) ผู้ซึ่งกำลังดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงาน หรือธุรกิจหลักทรัพย์ เป็นต้น

(๔) ผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ข้อ ๘ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เฉพาะกรณีการรับของขวัญที่ให้เป็นปกติประเพณีนิยม

และของขวัญนั้นมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๙ ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในภายหลังว่าเป็นการรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญหรือรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการการเมือง ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ประพฤติปฏิบัติไม่เป็นไปตามคุณธรรมและจริยธรรม และให้ดำเนินการตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการการเมือง

(๒) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการประเภทอื่นนอกจาก (๑) หรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ดำเนินการให้มีการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่สอดส่อง และให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้แก่หน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนต่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติในการให้ของขวัญหรือรับของขวัญฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชนทั่วไป ในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่าง ๆ ตามปกติประเพณีนิยม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออกโดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจ แทนการให้ของขวัญ

ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างค่านิยมการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแนะนำหรือกำหนดมาตรการจูงใจที่จะพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปในแนวทางประหยัด

ข้อ ๑๓ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี